

Sbírka zákonů

republiky Československé

Částka 29.

Vydána dne 16. listopadu 1957

Cena Kčs 1,—.

OBSAH:

(55.—57.) **55. Zákon o divadelní činnosti (divadelní zákon).** — **56. Zákon o umělecké řemeslné práci a o lidové umělecké výrobě.** — **57. Zákon o úpravě některých nároků a závazků mezi československými a jugoslávskými občany.**

55 Zákon

ze dne 31. října 1957

o divadelní činnosti (divadelní zákon).

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část první

Úvodní ustanovení

§ 1

Poslání divadelnictví

Posláním československého divadelnictví je přispívat ke zvyšování kulturní úrovně a rozvoji umělecké tvořivosti lidu a k socialistické výchově občanů.

§ 2

Státní péče o divadelnictví

(1) O divadelnictví a jeho rozvoj pečuje stát. Opírá se přitom o dobrovolné společenské organizace pracujícího lidu.

(2) Stát řídí jednotně veškeré divadelnictví, ať jde o divadla, na nichž působí umělci z povolání, či o ochotnická představení, čítající v to i divadla loutková.

(3) Stát zřizuje a provozuje vlastní divadla (dále jen „státní divadla“) a povoluje zřizování jiných divadel (dále jen „nestátní divadla“).

(4) Stát napomáhá rozvoji původní divadelní tvorby, pečuje o vzdělání a výchovu divadelních umělců a zaměstnanců a pomáhá i jinak rozvoji divadelnictví.

Část druhá

§ 3

Řízení divadelní činnosti

(1) Činnost státních divadel řídí výkonné orgány krajských, městských nebo místních národních výborů.

(2) Ministerstvo školství a kultury přímo řídí činnost státních divadel, jejichž oblast působení přesahuje území kraje nebo která mají význam celostátní.

(3) Na činnost nestátních divadel dohlíží výkonný orgán okresního národního výboru.

Část třetí

Divadla

A. Státní divadla

§ 4

Zřizování a zrušování

Státní divadla zřizuje a zrušuje ministerstvo školství a kultury v dohodě se státním úřadem plánovacím a ministerstvem financí na návrh rady krajského národního výboru po vyjádření ústředního výboru odborového svazu a ústředního výboru Svazu československých divadelních umělců.

§ 5

Ředitel

(1) V čele státního divadla je ředitel, jmenovaný zpravidla z divadelních umělců, po případě z jiných divadelních odborníků.

(2) Ředitel odpovídá za provoz divadla po stránce umělecké i hospodářské.

(3) O jmenování ředitelů státních divadel platí zvláštní předpisy.

§ 6

Umělci a zaměstnanci

Divadelní umělce a ostatní zaměstnance přijímá po projednání se závodním výborem odborového svazu a propouští se souhlasem závodního výboru ředitel.

§ 7

Organizační řády

(1) Organizaci, provoz a zásady hospodaření státních divadel upravují organizační řády.

(2) Organizační řády jednotlivých státních divadel vydají orgány, které řídí činnost divadla, podle vzorového organizačního řádu, který vydá ministerstvo školství a kultury v dohodě se státním úřadem plánovacím, s ministerstvem financí a s ústředním výborem odborového svazu.

§ 8

Národní divadlo

(1) Národnímu divadlu pro jeho mimořádný význam kulturní, národní i politický, který od původu jako první mezi českými divadly mělo a který si i do budoucna trvale má zachovat, připadá ještě zvláštní úkol, aby bylo všem našim divadlům vzorem, a aby pamětlivo toho, že bylo vybudováno z nadšení nejširších vrstev národa, povždy sloužilo pracujícímu lidu z celého území státu.

(2) Organizaci, provoz a zásady hospodaření Národního divadla upraví ministerstvo školství a kultury v dohodě se státním úřa-

dem plánovacím, s ministerstvem financí a s ústředním výborem odborového svazu statutem, ve kterém se může i odchýlit od zásad stanovených v §§ 5, 6, 12 až 15, pokud se to jeví nutným nebo účelným, aby bylo dosaženo cíle vytčeného v odstavci 1.

§ 9

Slovenské národní divadlo

Obdobné postavení, jaké má Národní divadlo, připadá Slovenskému národnímu divadlu vzhledem k jeho národnímu a kulturnímu poslání na Slovensku a vzhledem k jeho celostátnímu významu. Také Slovenské národní divadlo má zvláštní úkol, aby nejen jako první mezi slovenskými divadly bylo ostatním divadlům vzorem, ale též povždy sloužilo pracujícímu lidu z celého území státu.

B. Nestátní divadla

§ 10

Provozovací povolení

(1) Zřizovat a provozovat nestátní divadlo mohou toliko socialistické právnické osoby.

(2) Socialistickým právnickým osobám povoluje provozování divadla výkonný orgán krajského národního výboru; určí zároveň podmínky a způsob provozování divadla.

C. Společná ustanovení

§ 11

Dramaturgické plány

(1) Divadla sestavují na každý rok dramaturgické plány.

(2) Směrnice pro sestavování, projednávání a schvalování dramaturgických plánů vydá ministerstvo školství a kultury.

§ 12

Způsobilost divadelních umělců

(1) Divadla jsou povinna zaměstnávat jen odborně způsobilé umělce.

(2) Ministerstvo školství a kultury stanoví v dohodě s ústředním výborem odborového svazu a s ústředním výborem Svazu československých divadelních umělců podmínky odborné způsobilosti divadelních umělců a způsob jejího osvědčení.

Představení mimo sídlo nebo oblast působení

§ 13

Divadlo, které pořádá veřejné představení v určené oblasti působení, ale mimo své sídlo, je povinno oznámiti to předem výkonnému orgánu okresního národního výboru.

§ 14

Veřejná představení mimo určenou oblast působení povoluje státním divadlům výkonný orgán krajského národního výboru, nestátním divadlům výkonný orgán okresního národního výboru.

§ 15

Představení mimo provoz divadla

(1) Jednotlivá veřejná divadelní představení, ve kterých účinkují umělci z povolání, mohou pořádat jen kulturní a osvětové organizace a dobrovolné organizace.

(2) Představení toho druhu povoluje výkonný orgán okresního národního výboru.

(3) Podmínky, za kterých mohou v takových představeních účinkovat umělci z povolání, stanoví ministerstvo školství a kultury.

Část čtvrtá

Ochotnické divadelnictví

§ 16

Poslání ochotnického divadelnictví

Ochotnické divadelní soubory plní své poslání tím, že provozováním hodnotných divadelních děl přispívají k výchově občanů, pěstují ušlechtilou zábavu, šíří zájem o di-

vadlo a porozumění pro ně až do nejodlehlejších míst, touto svou činností vhodně doplňují činnost divadel, na nichž působí umělci z povolání, a po případě jim i přispívají k objevu uměleckého dorostu.

§ 17

Ochotnická představení

(1) Veřejná divadelní představení ochotnická mohou pořádat jen kulturní a osvětové organizace, školy a mimoškolní výchovná zařízení, dobrovolné organizace, zařízení zdravotnická a jednotná zemědělská družstva.

(2) Veřejná ochotnická divadelní představení povoluje výkonný orgán okresního národního výboru.

Část pátá

Konání divadelních představení a dozor na ně

§ 18

Provozování divadelních děl

(1) Schválení dramaturgického plánu divadla zahrnuje v sobě povolení provozovat divadelní díla v něm obsažená.

(2) Konají-li se veřejná divadelní představení mimo provoz divadla, povoluje provozování jednotlivých divadelních děl výkonný orgán okresního národního výboru.

§ 19

Místo provozování

(1) Veřejná divadelní představení se mohou konat jen v budovách zvláště k tomu určených nebo v místech zvláště povolených. Má-li se veřejné divadelní představení konat v jiných místech, je k tomu třeba povolení výkonného orgánu okresního národního výboru.

(2) Předseda Ústřední správy pro bytovou a občanskou výstavbu, ministři školství a kultury, vnitra a zdravotnictví vydají v dohodě s Ústřední radou odborů předpisy o stavbě a zařízení divadelních budov, jakož i o opatřeních, která třeba učinit v budovách,

místnostech a prostorách, v nichž se konají veřejná divadelní představení, s hlediska veřejné bezpečnosti, zejména stavební, požární a zdravotní.

§ 20

Dozor nad konáním představení

(1) Dozor nad konáním veřejných divadelních představení vykonávají výkonné orgány okresních národních výborů.

(2) Výkonný orgán okresního národního výboru může tuto působnost přenést na výkonný orgán místního národního výboru.

§ 21

Divadelní školy

O veřejných divadelních představeních, která pořádají divadelní školy, platí obdobně, jde-li o pravidelná veřejná divadelní představení, ustanovení o státních divadlech; jde-li však jen o jednotlivá veřejná divadelní představení, platí obdobně ustanovení o divadelních představeních mimo provoz divadla, ve kterých účinkují umělci z povolání.

Část šestá

§ 22

Armádní divadelní činnost

(1) Divadelní činnost v československé lidové armádě, a to i činnost ochotnickou, řídí podle zásad tohoto zákona ministerstvo národní obrany.

(2) V zásadních otázkách uměleckých a organizačních postupuje ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem školství a kultury.

Část sedmá

Ustanovení závěrečná

§ 23

(1) Zrušují se všechna ustanovení o věcech upravených tímto zákonem a všechna ustanovení, která tomuto zákonu odporují.

(2) Zrušují se zejména:

zákon č. 83/1929 Sb., o Národním divadle v Praze,

zákon č. 32/1948 Sb., kterým se vydávají základní ustanovení o zřizování divadel a divadelní činnosti (divadelní zákon),

zákon č. 192/1948 Sb., o Státním divadle v Brně,

zákon č. 193/1948 Sb., o Státním divadle v Ostravě,

vládní nařízení č. 15/1950 Sb., kterým se provádějí ustanovení divadelního zákona o zřizování loutkových divadel a divadelní činnosti loutkářské.

§ 24

Tento zákon nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provedou jej ministr školství a kultury, ministr-předseda Státního výboru pro výstavbu, ministři vnitra a zdravotnictví v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Široký v. r.,

též na místě presidenta republiky podle § 72 odst. 2 ústavy

Fierlinger v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Šlechta v. r.

Barák v. r.

Plojhar v. r.

56

Zákon

ze dne 31. října 1957

o umělecké řemeslné práci
a o lidové umělecké výrobě.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Umělecká řemeslná práce a lidová umělecká výroba tvoří důležitou součást naší socialistické kultury a přispívají ke zvyšování hmotné a kulturní úrovně našeho pracujícího lidu. Je proto třeba vytvořit předpoklady pro jejich zachování a další rozvoj a zajistit jejich ideové a odborné řízení v duchu týchž socialistických zásad, jimiž je určována činnost v ostatních oborech tvůrčí práce, zvláště též v oboru výtvarných umění.

(2) Prostředkem k dosažení tohoto cíle je především výběr pracovníků, kteří jeví zvláštní vlohy a způsobilost k práci v těchto odvětvích, odborné a ideové vedení těchto pracovníků a jejich hospodářské zabezpečení, aby se mohli plně věnovat této činnosti. Splnění tohoto úkolu se zajišťuje jednotným ideovým řízením a vybudováním zvláštních odborných organizací pro tato odvětví.

ČÁST DRUHÁ

§ 2

Ideový dozor

(1) Ideový dozor v odvětví umělecké řemeslné práce a lidové umělecké výroby vykonává ministerstvo školství a kultury.

(2) Pro řešení zásadních otázek ideových zřizuje se při ministerstvu školství a kultury poradní sbor, jehož členy jmenuje a odvolává ministr školství a kultury. Členství v poradním sboru je čestnou funkcí. Organizační a jednací řád poradního sboru vydá ministerstvo školství a kultury.

Odborné organizace

§ 3

(1) Jako odborná organizace umělecké řemeslné práce se zřizuje Ústředí uměleckých řemesel se sídlem v Praze, jako odborná organizace lidové umělecké výroby Ústředí lidové umělecké výroby se sídlem v Praze.

(2) Ústředí uměleckých řemesel a Ústředí lidové umělecké výroby jsou právnické osoby přímo podřízené ministerstvu školství a kultury; zapisují se do podnikového rejstříku.

§ 4

(1) Ústředí uměleckých řemesel a Ústředí lidové umělecké výroby užívají odborně způsobilých pracovníků umělecké řemeslné práce a odborně způsobilých pracovníků lidové umělecké výroby.

(2) Ministerstvo školství a kultury stanoví v dohodě s ústředním výborem odborového svazu podmínky odborné způsobilosti pracovníků umělecké řemeslné práce a lidové umělecké výroby, jakož i způsob jejího osvědčení.

ČÁST TŘETÍ

Umělecká řemeslná práce

§ 5

Umělecká řemeslná práce je rukodilné provádění uměleckých děl výtvarného, dekorativního a stavebního umění pracovníky z povolání, kteří tato díla vytvářejí na základě klasických metod mistrovskými technikami přímo nebo podle návrhů.

§ 6

Ústředí uměleckých řemesel vytváří podmínky pro zachování a další rozvoj umělecké řemeslné práce, a to zejména tím, že

- a) pečuje o správné ideové zaměření a vysokou úroveň umělecké řemeslné práce,
- b) provádí výzkum a dokumentaci v odvětví umělecké řemeslné práce, výsledky této činnosti odborně zpracovává a provádí pokusnictví nutné k dalšímu rozvoji umělecké řemeslné práce,
- c) vyhledává způsobilý dorost a vytváří podmínky pro zvyšování jeho praktických dovedností,
- d) provádí díla umělecké řemeslné práce a zajišťuje jejich odbyt,
- e) propaguje uměleckou řemeslnou práci výstavami, zřizováním propagačních, výstavních a zakázkových středisek a publikační činností.

Lidová umělecká výroba**§ 7**

Lidová umělecká výroba je zhotovování užitek-
ových umělecky ztvárněných předmětů,
převážně z přírodního materiálu, pracovníky,
kteří při své tvůrčí práci pokračují v lidové
umělecké tradici a uplatňují při ní zkušenosti
rukodilné výroby minulosti.

§ 8

Ústředí lidové umělecké výroby pečuje
o lidovou uměleckou výrobu tak, aby toto od-
větví plnilo svou kulturní a společenskou
funkci, a to zejména tím, že

- a) pečuje o správné ideové zaměření a vyso-
kou úroveň lidové umělecké výroby,
- b) provádí výzkum a dokumentaci v oboru
lidové umělecké výroby a výsledky této
činnosti odborně zpracovává,
- c) vyhledává lidové umělecké pracovníky,
soustavně sleduje úroveň jejich práce, po-
máhá jim ke zvyšování úrovně práce a pe-
čuje o výchovu dorostu,
- d) hmotně zabezpečuje lidové umělecké pra-
covníky, a to především jich zaměstnává-
ním ve vlastních dílnách nebo jako domá-
cích dělníků, po případě výkupem jejich
výrobků,
- e) zajišťuje odbyt výrobků lidové umělecké
výroby a výroby doplňkové,
- f) propaguje lidovou uměleckou výrobu,
zvláště výstavami a odbornou publikační
činností.

Společná ustanovení**§ 9**

(1) V čele Ústředí uměleckých řemesel a
v čele Ústředí lidové umělecké výroby je ře-
ditel, jmenovaný ministrem školství a kultu-
ry. Ředitel odpovídá za provoz organizace po
stránce umělecké i hospodářské.

(2) Pro otázky odborné a umělecké zřizuje
se při Ústředí uměleckých řemesel a při
Ústředí lidové umělecké výroby pro každé
z obou těchto odvětví poradní sbor. Členství
v poradním sboru je čestnou funkcí. Podrob-

ností stanoví organizační a jednací řády, které
vydadí tyto organizace se souhlasem minister-
stva školství a kultury.

§ 10

(1) Organizaci, provoz a zásady hospodaření
Ústředí uměleckých řemesel a Ústředí lidové
umělecké výroby upraví statuty, které vydá
ministerstvo školství a kultury v dohodě se
státním úřadem plánovacím, ministerstvem
financí a ústředním výborem odborového
svazu.

(2) Pokud tento zákon nebo statuty těchto
organizací nestanoví jinak, platí pro Ústředí
uměleckých řemesel a pro Ústředí lidové
umělecké výroby obdobně předpisy o národ-
ních podnicích.

§ 11

(1) Ústředí uměleckých řemesel a Ústředí
lidové umělecké výroby spolupracují s orga-
nisacemi výtvarných umělců, s jinými kul-
turními organizacemi, s lidovými družstvy
a jinými výrobními organizacemi, činnými
v oboru umělecké řemeslné práce a v oboru
lidové umělecké výroby, a s vynikajícími od-
borníky.

(2) Vzájemné vztahy Ústředí uměleckých
řemesel a Ústředí lidové umělecké výroby
k podnikům státního socialistického sektoru,
které se zabývají výrobou mající charakter
umělecké řemeslné práce, upraví ministr
školství a kultury v dohodě s ministry, do
jejichž oboru působnosti tyto podniky spa-
dají.

§ 12

Zajišťování odbytu děl umělecké řemeslné
práce a výrobků lidové umělecké výroby
upraví ministerstvo školství a kultury v do-
hodě s ministerstvem vnitřního obchodu.

ČÁST ČTVRTÁ**Závěrečná ustanovení****§ 13**

Opatření učiněná ve shodě s tímto zákonem
před počátkem jeho účinnosti pokládají se za
učiněná podle něho.

§ 14

Předpisy tohoto zákona se — s výjimkou ustanovení o ideovém dozoru — nevztahují na lidová družstva v oboru umělecké řemeslné práce a v oboru lidové umělecké výroby.

§ 15

(1) Zrušují se veškerá ustanovení o věcech upravených tímto zákonem, zejména dekret č. 110/1945 Sb., o organizaci lidové a umělecké výroby.

(2) Nedotčeny zůstávají předpisy zákona č. 53/1954 Sb., o lidových družstvech a o družstevních organizacích.

§ 16

Ústředí lidové a umělecké výroby, zřízené dekretem č. 110/1945 Sb., se zrušuje. Jeho majetek přechází na stát. Závazky zrušené organizace budou vypořádány do výše hodnoty převzatých aktiv podle směrnic, které vydá ministerstvo školství a kultury v dohodě s ministerstvem financí.

§ 17

Tento zákon platí jen v českých krajích a nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provede jej ministr školství a kultury v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Široký v. r.,

též na místě presidenta republiky podle § 72 odst. 2 ústavy

Fierlinger v. r.

Dr. Kahuda v. r.

57 Zákon

ze dne 31. října 1957

**o úpravě některých nároků a závazků
mezi československými a jugoslávskými
občany.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1

Tímto zákonem se provádí Dohoda mezi Československou republikou a Federativní lidovou republikou Jugoslavií o vypořádání otevřených majetkových otázek, vyhlášená vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 31/1957 Sb. v příloze sbírky zákonů (dále jen „Dohoda“).

§ 2

(1) Nároky československého státu a československých právnických i fyzických osob vůči jugoslávskému státu a jugoslávským právnickým a fyzickým osobám, pokud se na ně vztahuje Dohoda, zanikají dnem 11. února 1956.

(2) Vláda se zmocňuje stanovit zásady, v kterých případech, zejména za které druhy zaniklých nároků (odstavec 1) stát poskytne náhradu. Ministerstvo financí stanoví podrobnosti, zejména v jaké výši a za jakých podmínek se náhrada poskytne, jakož i o zániku nároku na náhradu.

(3) Rozhodovat ve věcech, na které se vztahuje ustanovení odstavce 2, přísluší ministerstvu financí nebo orgánu jím pověřenému; o řízení v těchto věcech platí vládní nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních (správní řád).

§ 3

(1) Nároky jugoslávského státu a jugoslávských právnických a fyzických osob vůči československému státu a československým právnickým a fyzickým osobám, pokud se na ně vztahuje Dohoda, přecházejí dnem 11. února 1956 na československý stát.

(2) Dlužníci jsou přechodem nároků podle ustanovení odstavce 1 zproštěni plnit své závazky dosavadním věřitelům a jsou povinni je plnit československému státu. Vláda může stanovit, které závazky ze závažných důvodů nemají být vymáhány.

(3) Rozhodovat ve věcech občanskoprávních, na které se vztahují ustanovení odstavců 1 a 2, přísluší výlučně československým soudům, v ostatních věcech orgánům státní správy. Vznikne-li pochybnost o tom, který z orgánů státní správy je příslušný, rozhodne o příslušnosti ministerstvo financí v dohodě se zúčastněnými ministerstvy.

§ 4

Ministerstvo financí v rámci zásad stanovených vládou upraví podmínky, za kterých československý stát převezme od československých osob jugoslávské cenné papíry uvedené v článku 3 Dohody.

§ 5

Ministerstvo financí a ostatní zúčastněná ministerstva učiní v oboru své působnosti další potřebná opatření k provedení Dohody.

§ 6

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Široký v. r.,

též na místě presidenta republiky podle § 72 odst. 2 ústavy

Fierlinger v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Poláček v. r.

Barák v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Bakuľa v. r.

David v. r.

Đuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Tesla v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Ing. Černý v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

generál plukovník Lomský v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Ing. Púčik v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Zatloukal v. r.